

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครูคน.
**Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-
Formal Education Teacher**

รังษิมา เสถียรกิจ (Rungsima Stienkit)*

ศิริณา จิตต์จรัส (Sirina Jitcharat)**

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. 2) สร้างและพัฒนาแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน 3) ศึกษาและทดลองรูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. และ 4) ศึกษาผลของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูคน.ทั่วประเทศ จำนวน 384 คน และกลุ่มทดลอง จำนวน 25 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ครูคน.มีสภาพความรู้ ความสามารถการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาก รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้มี 2 ชุด 14 หน่วยการเรียนรู้ แบบ “เรียนสบาย ได้ฟังพูด รู้อาชีพ” ใน 6 อาชีพ ผลการทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครูคน.พบว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. มีค่าประสิทธิภาพ $E1/ E2 = 70.40 / 70.93$ ครูคน.มีคะแนนเฉลี่ย ความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ครูคน.

*นักศึกษานิเทศศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

**อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This research and development study aimed to 1) survey conditions and needs of non-formal education teachers concerning to their communicative English skills in occupations, 2) design and develop a model of english communicative skills for listening, speaking, reading and writing, 3) study and try out a model of communicative skills in occupations to non-formal education teachers, and 4) study the results of learning activities designed for enhancing the listening, speaking, reading and writing skills for non-formal teachers from a model of communicative skills in occupations. A sample group was 384 teachers in the country and there were 25 teachers for the intervention group. The findings from a questionnaire showed that English communicative competence of non-formal teachers was at the moderate level while the needs of development in English communicative skills was at the high level. A model of communicative skills in occupations for non-formal education teacher comprised of 2 major sets and 14 units which reviewed English in daily life in 6 occupations. Style of learning activities was “Easy Learning, gaining experiences and getting occupations”. Research found that the efficient index of process (E1/E2) was 70.40/70.93 respectively. Average score of knowledge after intervention was higher with statistical significant difference at 0.05 level. The satisfaction and attitude of learners towards a model of communicative skills in occupations were at the highly level.

Keywords: Model, Communicative English Skills in Occupations, Non-Formal Education Teacher

บทนำ

ความสำเร็จของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ในปัจจุบัน ทำให้การสื่อสารเป็นประตูสู่มิตรภาพสร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้ให้กับผู้คนในแต่ละภูมิภาคของโลกได้อย่างรวดเร็ว ช่วยพัฒนาและส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคม และวัฒนธรรม ทั้งในระดับบุคคล สถาบัน และประเทศชาติ นำไปสู่การรวมกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศในหลายภูมิภาค ทั้งนี้ต้องอาศัยการสื่อสาร (Communication) ซึ่งเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้สึนึกคิด ระหว่างผู้ส่งสาร (Sender) กับผู้รับสาร (Receiver) จากการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้วยภาษา สัญลักษณ์ สีหน้า หรือ ท่าทาง ที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันได้ตามที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารต้องอาศัยทักษะด้านการสื่อสาร (Communicative Skills) ที่ดีเพียงพอ เพื่อลดช่องว่างของการสื่อสารให้ได้มากที่สุด

Stephen D. Krashen กล่าวว่า การสื่อสารเป็นเป้าหมายหลักในการทำหน้าที่ของภาษา (Krashen, 2009: 1) เพราะภาษาคือสื่อสำคัญที่ใช้เพื่อการสื่อสาร การพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าส่งผลให้ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารของผู้คนมากขึ้นเรื่อยๆ (Kakham, 2015: 2) ในยุคที่สังคมถูกเร่งเร้า (Disrupted) ผู้คนต้องปรับตัว อย่างหลากหลายและรวดเร็ว การอุบัติขึ้นของโรคระบาดโควิด-19 ในปัจจุบัน

ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงโครงสร้างและเชิงพฤติกรรมทางสังคมของผู้คน สร้างความยั่งยืนในตัวเองคือ ปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในเชิงกายภาพอาจจะลดลงแต่ปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในโลกเสมือนกลับเพิ่มขึ้นอย่างมีนัย (Maesincee, 2020) โลกเสมือน (Virtual world) ที่เกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ผู้คนต้องแสวงหาการเรียนรู้เพื่อหาข้อมูลข่าวสารรอบตัวที่มีอยู่มากมายอย่างรวดเร็ว ความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้ทักษะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารจึงมีความสำคัญไม่ว่าการสื่อสารนั้นๆจะใช้ภาษาใดก็ตาม

ภาษา คือสื่อสำคัญที่ใช้เพื่อการสื่อสาร ภาษาเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร (John Dewey อ้างใน Hongsachet: 2010) มองว่าภาษาเป็นกระบวนการทางสังคม ไม่เป็นนามธรรม ไม่มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอน กระบวนการเรียนภาษาคือ ผู้เรียนพูดในสิ่งที่ต้องการพูดและต้องการแสดงออก และมีได้หมายความว่าเพียงการพูดเท่านั้น ขณะที่ Chomsky (1972) มองว่าความสามารถในการแสดงออกทางภาษา (Linguistic Performance) หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไปใช้ในการแสดงออกจริง โดยใช้ความรู้ทางภาษาที่มี อยู่ในสมอง และ Hymes (1979) ได้แสดงความคิดเห็นว่าความสามารถในการสื่อสารนั้น ครอบคลุมในเรื่องการใช้ภาษาในสังคม หมายถึง การใช้ภาษาในสังคมนั้นๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มใช้ไม่เหมือนกัน การใช้ภาษาเพื่อกิจวัตรประจำวัน หมายถึง การใช้ภาษาในการดำเนินชีวิตแต่ละวัน เช่น การทักทาย การสนทนา ฯลฯ (Phuthasongkran et al., 2007) ส่วนนพมาศ หงษาชาติ (Hongsachet, 2010) สรุปว่า ภาษาเป็นพลวัตไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และเป็นสิ่งที่บ่งบอกอุดมการณ์ วัฒนธรรม แนวความคิด และแนวทางเพื่อการปฏิบัติในสังคม โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่นอกจากถูกใช้เป็นภาษากลาง (English as an international lingua franca) ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ (Kirkpatrick A., 2010: 78) แล้วยังเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆของเทคโนโลยีอีกด้วย ภาษาอังกฤษเป็นแหล่งวิทยาการที่ใช้ศึกษาค้นคว้า เพราะองค์ความรู้ที่สำคัญและมีอยู่ในโลกส่วนใหญ่ล้วนถูกเก็บบันทึก และเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น การแสวงหาข้อมูลความรู้ที่หลากหลายจากระบบสารสนเทศ (Information System) ทำให้ผู้ที่ชอบและใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาได้ดีเป็นผู้ได้เปรียบจากการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกได้มากกว่าผู้ที่ไม่ชอบปรับตัว

สุวิทย์ เมษินทรีย์ (Maesincee, 2563: 3) กล่าวว่า โลกหลังโควิด หากคนไทยไม่เปลี่ยนแปลง และปรับตัวก็อาจไม่สามารถนำพาประเทศให้ก้าวข้ามวิกฤตที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้ แนวทางพัฒนาคนที่สำคัญที่สุดเริ่มจากการปฏิรูประบบการศึกษา ซึ่งนโยบายการส่งเสริมการยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคน ไทยด้วยการปฏิรูปการเรียนการสอนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเริ่มขึ้นอย่างจริงจังตั้งแต่ปีพ.ศ.2557 แต่ตาม รายงานของสำนักงานจัดอันดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ประจำปี 2561 (Education First, 2018) ในกลุ่มประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำนวน 88 ประเทศทั่วโลก สุ่มตัวอย่างประชากรประมาณ 1.3 ล้านคน ผลระบุว่า ไทยอยู่อันดับที่ 64 และจัดอยู่ในกลุ่มประเทศ 5 อันดับที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ต่ำที่สุด (โคลัมเบีย ปานามา ซาอุดีอาระเบีย ไทย และ ลิเบีย) ทั้งที่การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็ว เพราะภาษาอังกฤษกลายเป็นทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 มีการปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาโดยเน้นการสื่อสาร (Communicative

Language Teaching) ที่เริ่มจากการฟัง พูด อ่านและเขียน แทนการสอนแบบเน้นไวยากรณ์เป็นหลัก ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญทำให้คนไทยขาดความกล้าที่จะพูดหรือสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเพราะเกรงว่าจะพูดผิดหลักไวยากรณ์ จีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (Jareonsettasin, 2018) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนภาษาอังกฤษของไทยเน้นที่ความถูกต้อง และความจำ มากกว่าการใช้สื่อสาร ทำให้นักเรียนไทยส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าคนไทยจะเรียนภาษาอังกฤษเป็นเวลานานถึง 12 ปี ซึ่งเป็นอุปสรรคหลักในการแข่งขันกับนานาชาติ

เมื่อปัญหาหลักด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของคนไทยมาจากแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบไวยากรณ์ เน้นการท่องศัพท์เพื่อแต่งประโยคให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ แต่ไม่ได้เน้นการนำไป ใช้สื่อสารอย่างเข้าใจ จึงมีแนวทางปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ซึ่งได้ถูกเสนอในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพ.ศ.2542 แต่ในทางปฏิบัติก็ ไม่ได้เป็นไปตามนั้น เพราะครูคุ้นชินกับวิธีการสอนที่เน้นโครงสร้างตามหลักไวยากรณ์ (Grammar translation) เป็นสำคัญไม่ได้เน้นกระบวนการฝึกภาษาเพื่อการใช้งานได้จริง (Puripanyavanich, 2018) และที่เป็นปัญหาสำคัญระดับ ประเทศคือ ครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษคุ้นเคยกับการเรียนที่เริ่มต้นด้วยการ อ่าน การเขียน และเรียนไวยากรณ์มากกว่าการฟังและพูด เพื่อใช้สื่อสารได้อย่างเข้าใจ สาเหตุใหญ่อีกประการคือ ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาภาษาอังกฤษโดยตรง การมีภาระงานอื่นมากมาย นอกจากการสอน ทำให้ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน ไม่มีโอกาสได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในวิชาที่สอน งานวิจัยของพิริยะ ผลพิรุฬห์ (Pholpirul, 2558: 175) พบว่า การฝึกอบรม ที่ติดต่อนั้นในภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีโดยใช้เวลาอย่างน้อย 2-4 สัปดาห์ ด้วยเนื้อหาที่ชัดเจนและตรงประเด็น การขาดโอกาสในการพัฒนาดตนเอง ส่งผลต่อความสามารถในการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต ตลอดจนการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ด้านการพัฒนาการศึกษาชาติในทุกสาขาวิชาเพราะคุณภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งบ่งชี้ได้ถึงประสิทธิผลของครูผู้สอน

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 เป็นความท้าทายครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ชี้แนะการเรียนรู้มาเป็น “โค้ช” หรือผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองให้พร้อมกับความต้องการของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งครูในระบบ (Formal) นอกกระบบ (Non-Formal) และตามอัธยาศัย (Informal) (Vezne, 2016: 11) การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ สามารถช่วยให้สภาพการฝึกฝนเรียนรู้ของครู และผู้เรียนมีความสะดวก ทันทีตามที่ตามที่ต้องการ การเรียนรู้สามารถทำได้ทุกที่ ทุกเวลา (anytime, anywhere) สอดคล้องกับแนวคิดการผลักดันแพลตฟอร์มการเรียนรู้ชุดใหม่ที่สามารถตอบโจทย์การเรียนรู้ในปัจจุบันของ สุวิทย์ เมษินทรีย์ (Maesincee, 2020: 5) ที่ว่า “การเรียนรู้จากนี้ไป สามารถเกิดขึ้นได้จากใคร ที่ไหน และเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องยึดติดกับห้องเรียน โรงเรียน หรือ ระบบการศึกษาอีกต่อไป Online Education จะมีบทบาทมากขึ้นในโลกหลังโควิด-19 ดังนั้น ภายใต้รูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป ครูจะปรับบทบาทหน้าที่ของตนอย่างไร” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย ที่ว่า “ระบบการศึกษาในยุคที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การจัดการการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้อง

จำกัดอยู่ในห้องเรียน ตามโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยอีกต่อไป แนวโน้มที่ประชาชนต้องการรูปแบบ การศึกษานอกระบบมีเพิ่มมากขึ้น” (สำนักงานกศน., 2561: 44) เพราะสามารถตอบโจทย์ความต้องการของ ผู้เรียน ช่วยส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัยให้มีทักษะการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ เสริมสร้าง คุณลักษณะของความเป็นพลเมืองไทยในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์เส้นทางการเรียนรู้ของ ตนเอง ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลง ไปสู่การวิจัย พัฒนาด้านเทคโนโลยีขั้นสูงมากขึ้น การบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐเพื่อ เตรียมความพร้อมด้านการศึกษาตามความต้องการของประชาชน ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ที่ถูกตั้งขึ้นตามมาตรา 14 ใน พ.ร.บ.ส่งเสริมการศึกษานอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 2551 มีเลขาธิการ สำนักงานการศึกษานอกระบบ หรือ “เลขาธิการกศน.” สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานและมี “กศน.ตำบล” ทั่ว ประเทศเป็นหน่วยงานดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่าง ทั่วถึง โดยมี “ครูกศน.ตำบล” เป็นกำลังหลักในการจัดการเรียนการสอน

จากแผนปฏิบัติการประจำปี สำนักงาน กศน.พ.ศ. 2561 ตามนโยบายเร่งด่วนในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor:EEC) เพื่อส่งเสริมการยกระดับการศึกษา และพัฒนาศักยภาพ ประชาชน เพื่อเพิ่มการ สร้างงาน และพัฒนาอาชีพตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ กำหนดให้ สถานศึกษาจัดการฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ(ระยะสั้น) เพื่อสนับสนุนผู้เรียนให้ มีความรู้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารด้านอาชีพ ซึ่งเป็นอาชีพที่ได้มาจาก การสำรวจผู้เรียนการศึกษานอกระบบจากทั่วประเทศ พบว่ามี ขอบเขตใน 6 สาขาอาชีพ คือ การท่องเที่ยว การเกษตร ค้าขาย นวดแผนไทย บริการรถรับจ้าง และ อาชีพ เสริมสวย สำนักงานกศน. จึงมอบนโยบายให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมภาษาอังกฤษตามขอบเขต อาชีพให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยให้ครูกศน.ที่ผ่านการอบรมโครง การพัฒนาครูกศน.ต้นแบบการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Boot Camp) เป็นวิทยากรฝึกอบรมทักษะการสื่ อสารของครู และบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อให้ครูกศน.มีความรู้ความเข้าใจทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และพัฒนาการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารให้กับผู้เรียนได้มากขึ้น แต่จากรายงานผลการฝึกอบรมการเพิ่มขีดความสามารถ ของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียนด้วย “ อิงลิชโปรแกรม กศน.เตรียมคนไทยสู่ อาเซียน” ของสำนักงานกศน.พ.ศ.2556 พบว่า “การเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับบุคลากร กศน.เป็นไปได้ อย่างล่าช้า และไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้ เนื่องจากทักษะด้านภาษาอังกฤษของผู้รับ การอบรมอยู่ในระดับเริ่มต้น แต่ผู้เข้าอบรมก็มีความสนใจ ต้องการจะเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพิ่มเติม อีกในอนาคต” (MOE., 2013: 165-166) สำนักงานกศน.จึงจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาครู และ บุคลากร ทางการศึกษาให้มี คุณภาพสอดคล้องกับสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานและคุณภาพของผู้เรียน ด้วยการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการพัฒนาข้าราชการครู และ บุคลากรทางการศึกษาด้วยรูปแบบ ที่หลากหลาย ตามความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานการศึกษานอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสำนักงาน กศน.ที่ว่า “คนไทยได้รับการศึกษาและการ

เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรง ชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และทักษะที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21”

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการสื่อสารด้านภาษาที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามความต้องการ และความจำเป็นในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ช่วยเพิ่มพูนความสามารถด้านการฟัง-การพูดของผู้เรียนได้ เนื่องจากกิจกรรมที่ใช้เป็น กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ในบริบทที่คล้ายกับชีวิตจริง สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ เรียนเข้ากับการใช้ชีวิตได้ (Thanakong and Adipattaranan, 2017: 51-64) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ หลากหลายช่วยสร้างความสัมพันธ์ และ ความรู้สึกยอมรับซึ่งกันและกัน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ตนไม่รู้ ซึ่งส่งผลช่วยพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น วิธีการสอนภาษาเพื่อการ สื่อสาร (Communicative Language Teaching) ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา กระบวนการสอนทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อ บทบาทและธรรมชาติของห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนให้ความสนใจ ต่อการสร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น เพราะได้เรียนรู้ภาษาผ่านการ “โต้ตอบ” ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน (learner-learner interaction) ผสมการอ่านกับการฝึกสนทนา การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรม สถานการณ์จำลอง (Mohammad J. et al.,2019; Alamri W.A.,2018) งานวิจัยของ Inara Bojare (Bojare, 2016) เสนอการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในแบบรูปผสมของการเรียนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ใหญ่ในบริบทของการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่าความร่วมมือกันของผู้เรียนที่มีการรวมกลุ่มเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ร่วมกันได้ดี เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของ การ เรียนรู้ที่ยั่งยืน เพราะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสิ่งที่ตนสนใจ และคิดว่ามีประโยชน์ โดย ที่ครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เท่านั้น ทักษะภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นเป็นผลมาจากความสะดวก ที่ได้รับจากเทคโนโลยีและวิธีการเรียนการสอน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (Sustainable Education) ในตัวบุคคล เกิดขึ้นจากแนวคิดการเรียนรู้อย่างอิสระของผู้เรียน (Autonomous Learning) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed- Learning) ในสภาพการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีในบริบทของการศึกษานอกระบบสำหรับผู้ใหญ่ (Adult Non-Formal Education)

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครูคน.ด้วยตนเอง จากเทคโนโลยีใกล้ตัว ที่ช่วยสร้างโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม ช่วยลดความ เหลือล้ำ ประหยัด สะดวก ปลอดภัยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งยังสร้างความยั่งยืนด้านการศึกษา ของคนในชาติ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนในชุมชนของกศน.ทั่วประเทศ จึงทำการศึกษารูปแบบการ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษา อังกฤษด้านอาชีพ สำหรับ ครูกศน.เพื่อช่วยให้การฝึกฝนและพัฒนาการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันของครูกศน.มีความสะดวก ต่อเนื่อง เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของสังคม เป็นประโยชน์ต่อครูกศน.ด้านการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ ด้วยรูปแบบและสื่อการสอนใหม่ๆที่ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามบริบทของสังคม และชุมชน รองรับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับ การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21

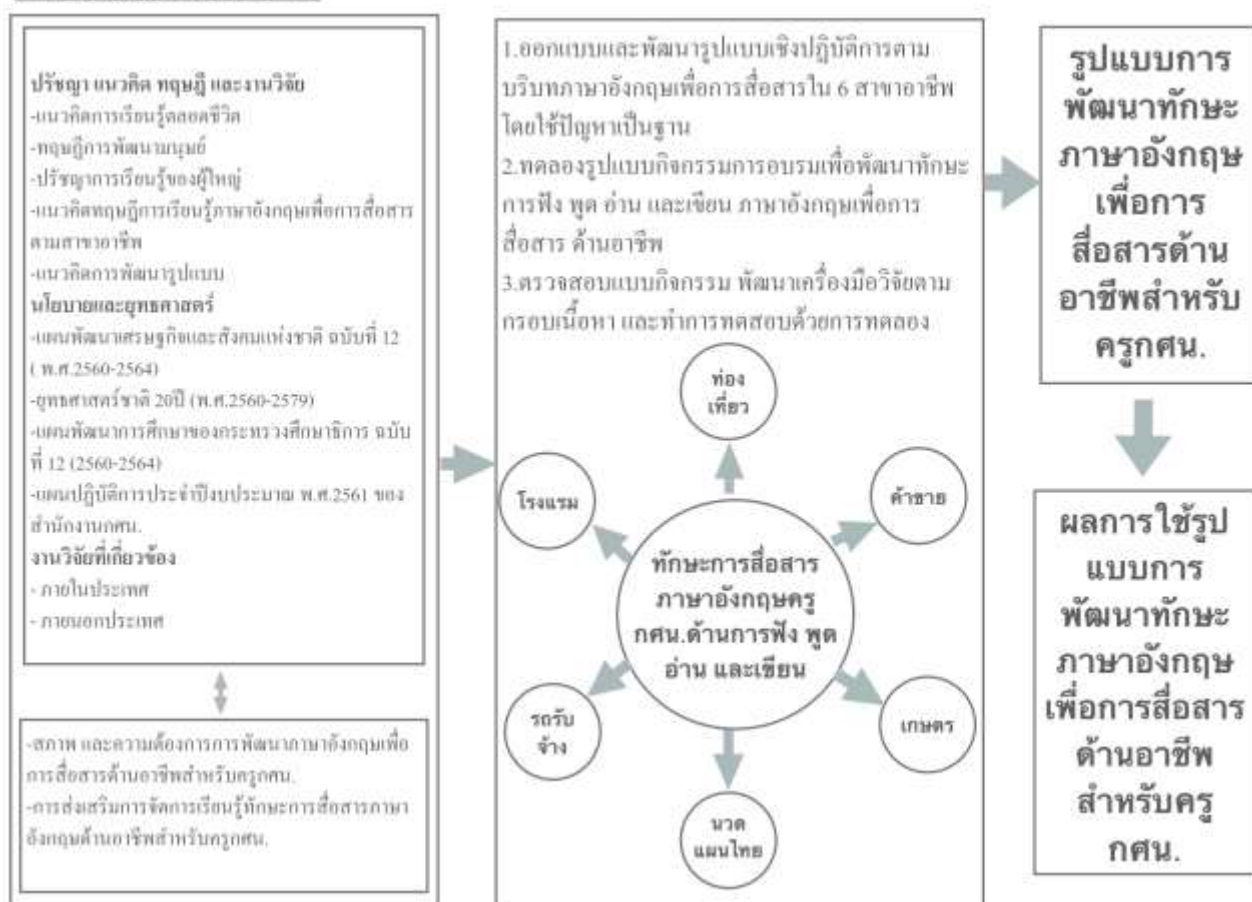
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.
2. เพื่อสร้างและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีองค์ประกอบของกรอบแนวคิด 1) แนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต 2) แนวคิดการจัดการ เรียนรู้การศึกษานอกระบบ และ 3) แนวคิดการพัฒนา รูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ที่จะนำไปสู่การสร้างและขยายโอกาสการเรียนรู้ภาษาอังกฤษวิถีธรรมชาติ (Natural Approach) ดังแผนภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Develop) มีการแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

การดำเนินงานระยะที่ 1 : การศึกษาบริบทของ สภาพปัญหา และความต้องการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ ด้วยการสร้าง และหาคำตอบจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์จัดเป็น ขั้นตอนการวิจัย 1 (Research1: R1) เพื่อดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สำรวจเพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน.

การดำเนินงานระยะที่ 2 : การพัฒนารูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.ตามสาขาอาชีพ จัดเป็นขั้นตอนการวิจัย 2 (Development 1: D1) ดำเนินการพัฒนารูปแบบพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครูกศน. โดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ร่างและพัฒนารูปแบบ 2) ตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และสร้างเครื่องมือวัดผลรูปแบบ

การดำเนินงานระยะที่ 3 : การทดลองรูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.ด้านอาชีพ จัดเป็นขั้นตอนการวิจัย 3 (Research 2: R2) หาประสิทธิภาพของรูปแบบพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครูกศน. โดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) เตรียมการจัดกิจกรรม 2) ดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบ

การดำเนินงานระยะที่ 4 : การประเมินผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมครูกศน.ด้านอาชีพ จัดเป็นขั้นตอน การวิจัย 4 (Development 2: D2) ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินผลจากแบบทดสอบ Pre test - Post test และ 2) การประเมินความพึงพอใจ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ครู กศน. ตำบล/แขวง สังกัดสำนักงานการศึกษาอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จากกรุงเทพมหานคร และ 76 จังหวัด จำนวน 9,593 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือครู กศน. ตำบล/แขวง จาก กทม. และ 76 จังหวัด จำนวน 384 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. กลุ่มทดลอง ครั้งที่ 1 คือ ครู กศน. อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 คน ที่สำนักงาน กศน. อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา และครั้งที่ 2 คือ ครู กศน. อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา จำนวน 25คน เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครูกศน. แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1. สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2. สภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน. ตอนที่ 3. ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน. ตอนที่ 4.

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. และ ตอนที่ 5. ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูคน.

2. แบบทดลอง การออกแบบชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพ จากสื่อออนไลน์เพื่อการศึกษา (Youtube) โดยใช้สมมติฐานเรื่องข้อมูลทางภาษา (The Input Hypothesis) ของ Krashen ที่ว่า “คนเรียนรู้ภาษาได้โดยการทำความเข้าใจจากข้อมูลทางภาษาที่ได้รับ (Acquisition) สิ่งสำคัญอันดับแรกของการเรียนการสอนภาษา คือ ความเข้าใจในการฟัง และการอ่าน” ผนวกกับแนวคิดของ John Dewey ที่เชื่อว่า “ความรู้จะเกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตนเอง หรือจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง (Learning by doing)” โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหา แล้วหาทางแก้ปัญหาด้วยการลงมือทำ (John Dewey, cited in Ratana-ubol, 2016: 14-16) ซึ่งหมายถึง การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียนอย่างตั้งใจ (Active Learners) ของครูคน. ด้วยบทสนทนา จากเจ้าของภาษา สร้างความคุ้นเคยความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนการสอนที่สนุกสนาน จากกิจกรรมด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ (Constructive engagement) ตามความต้องการของผู้เรียน

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. ชุด “เรียนสบาย ได้ฟันฟูรู้อาชีพ” มีเนื้อหาในแผนการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (The English Communicative Skills Approach) แบบธรรมชาติของ Krashen ที่ให้ความสำคัญกับ ระบบการรับรู้ (Acquired system) ที่เริ่มต้นจากการฟัง (Listening) และการอ่าน (Reading) ควบคู่ไปกับระบบการเรียนรู้ (Learning system) ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ “ความหมาย” และ “ปัญหา” ของการสื่อสารที่ตนเองประสบได้ ดีกว่า “รูปแบบทางไวยากรณ์” ทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทบทวนประสบการณ์จากการพูด และการเขียน ได้รับประสบการณ์ และเรียนรู้จากประสบการณ์ ช่วยปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้น และพร้อมที่จะฝึกฝนการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างเข้าใจ เหมาะสมกับสภาพสังคม และอาชีพ เน้นการทำกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ โดยใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์และประสบการณ์ของผู้เรียน

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามและการพูดคุยเพื่อวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ร่างและกำหนดแผนการจัดกิจกรรมรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบก่อน และหลังการทดลอง (Pre - Post test) ดังนี้

ครั้งที่1 กลุ่มเป้าหมายคือ ครูคน.อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 3คน ที่สำนักงานคน.อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษ 6 อาชีพ ด้วยเนื้อหาที่คัดสรรจากสื่อออนไลน์ (Youtube) ตามขั้นตอน 4P คือ

ขั้นเตรียมความพร้อม (Preparation) เริ่มต้นด้วยการแนะนำตัวผู้สอนและผู้เรียน พูดคุยสัมภาษณ์เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันในบรรยากาศสบายๆอย่างเป็นกันเอง สอบถามเรื่องราวการดำเนินชีวิตประจำวันของครูแต่ละคน แนวความคิดเกี่ยวกับวิชาภาษาอังกฤษ การใช้งาน และการฝึกอบรมเพื่อรื้อฟื้น และเรียนรู้เพิ่มเติม

ขั้นนำเสนอ (Presentation) อธิบายภาพรวมของเรื่องที่จะเรียน ด้วยแนวทาง “เรียนรู้สิ่งเดิม เสริมสร้างสิ่งใหม่” เริ่มจากอ่านคำศัพท์ แต่งประโยคจากบัตรคำ (Flash cards) และวัสดุการสอนตามสภาพแวดล้อมของผู้เรียน รื้อฟื้นคำศัพท์ เปรียบเทียบคำที่มีความหมายเหมือนกัน (Synonym) และความหมายต่างกัน (Antonym) พูดออกเสียงตามสื่อการเรียนรู้ ด้วยข้อมูลที่อัดโหลดจากยูทูบ ดำเนินกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิดีโอ (Video) สร้างความเข้าใจการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ที่สามารถนำไปปรับใช้ตามความหลากหลายของสถานการณ์ โดยเลือกเนื้อหา และเรื่องราวที่สอดคล้องกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันตามบริบทต่างๆ รวมถึงภาษาอังกฤษใน 6 สาขาอาชีพ

ขั้นปฏิบัติ (Practice) เริ่มด้วยการทำแบบทดสอบ (Pre-Test) และเฉลย จับฉลากภาพคำ บัตรคำ เพื่ออ่าน พูด และแต่งประโยคที่เกี่ยวข้องกับภาพคำ หรือบัตรคำนั้นๆ โดย 1) เชื่อมโยงเนื้อหาสาระใหม่ ฟัง และพูดตามจากสื่อ และวัสดุการสอนตามสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ฝึกออกเสียงร่วมกัน จับคู่ ฝึกการพูดคุยโต้ตอบ (Dialogue) และร่วมกันสร้างบทบาทสมมติด้านอาชีพในชีวิตประจำวัน 2) แจกแบบทดสอบ (Post-Test) เพื่อประเมินผล

ขั้นผลลัพธ์ (Production) :

การฟัง (Listening) โดยรวม ครูคน.เข้าใจข้อมูล และคำถามง่ายๆเกี่ยวกับการแนะนำตนเอง แนะนำผู้อื่น เข้าใจบทสนทนาในชีวิตประจำวันจากรายการในวิดีโอ คั่นเคยและจำคำศัพท์ในบทสนทนา และใจความสำคัญ (Content) ของบทเรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบของภาษาตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพ ท่องเที่ยวและโรงแรม รถรับจ้าง เกษตร ค้าขาย เสริมสวย และนวดแผนไทย

การพูด (Conversation) ครูคน.ตระหนักถึงปัญหาการพูดออกเสียงของตนเอง พร้อมทั้งจะสร้างความคุ้นเคยกับการออกเสียงของคำศัพท์ วลี และกิริยาวัณที่พบบ่อยๆ กล้าที่จะออกเสียงคำโดด และพูดเป็นประโยคได้ชัดเจน อย่างเต็มใจ สามารถถาม และตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ในบทเรียนได้ เรียนการพูดตอบรับหรือปฏิเสธได้อย่างสุภาพ พูดขอบคุณ ขอโทษ และตอบรับคำขอโทษ ด้วยโทนเสียงถูกต้องตามกาลเทศะ

การอ่าน (Reading) ครูคน.อ่านและฝึกออกเสียงคำศัพท์ (Pronunciation) จากกิจกรรมจับบัตรคำที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และบัตรภาพที่เกี่ยวกับอาชีพ อ่านประโยคง่ายๆ ด้วยโทนเสียงที่ถูกต้องตามลักษณะของสถานการณ์ และรูปแบบประโยคภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่แตกต่างกัน (Affirmative sentence, Negative sentence and Interrogative sentence) ด้วยน้ำเสียงชัดเจน ออกเสียงคำศัพท์และใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้พอสมควร

การเขียน (Writing) ครูคน.แต่งประโยคจากบัตรคำและบัตรภาพ แล้วสื่อสารให้เพื่อนๆ ฟัง ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างกันเกิดขึ้นจากการช่วยกันอ่านออกเสียงในคำที่เขียน หรือภาพที่วาดได้ถูกต้องมากขึ้น และเข้าใจได้ สามารถเริ่มต้นการสนทนาและจบบทสนทนา ทักทายและตอบทสนทนาด้วยประโยคสั้นๆ ง่ายๆ สร้างและเขียนประโยคคำถาม และตอบคำถามด้วยสำเนียง (Accent) ที่เรียนจากสื่อวิดีโอทัศน์ได้ชัดเจน

ครั้งที่ 2 กลุ่มทดลอง คือ ครูกศน. อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา จำนวน 25 คน เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน (English in Daily life for Non-Formal Teachers) และภาษาอังกฤษ 6อาชีพ (Learning Occupations with Sights and Sounds) ด้วยขอขำยเนื้อหาโดยรวมที่เกี่ยวกับ การพูดขอขอบคุณ เชื่อเชิญ และการกล่าวคำขอโทษ การพูดทักทาย การกล่าวคำต้อนรับ และการกล่าวคำอำลา การพูดเสนอขอความช่วยเหลือ และ การถามตอบเกี่ยวกับทิศทาง คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับอาชีพ และการออกเสียงคำศัพท์ การ พูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อสื่อสารเรื่องราวในพื้นที่ การฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบของเนื้อหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษใน 4 ด้านคือ :

- คำศัพท์ (Vocabulary) คำกริยาวลี (Phrasal Verb) คำเหมือน (Synonym) และคำต่าง (Antonym)
- บทสนทนา (Conversation) จากสื่อการสอนออนไลน์ (Youtube) และจากการเรียบเรียงของผู้วิจัย
- ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (Sentences and Phrases)
- แบบทดสอบ และกิจกรรม (Pre-Post Test and Activities)

รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน. ตามเนื้อหาที่คัดสรรมาจากข้อมูลในสื่อออนไลน์ (Youtube) เกี่ยวกับภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอาชีพทั้ง 6 สาขา ช่วยให้ผู้เรียนฝึกการฟังการออกเสียงคำ และคำศัพท์ อย่างถูกต้อง ด้วยการฟังอย่างตั้งใจ (Active listening) และฝึกพูดออกเสียงให้ชัดเจนตามสำเนียงของเจ้าของภาษา มีความรู้และเข้าใจคำตรงข้ามและคำเหมือน เรียนรู้กริยาวลี ที่ใช้บ่อยๆในชีวิตประจำวัน เช่น get up, go on, sit down และสร้างความคุ้นเคยกับคำในภาษาอังกฤษ ที่เป็นคำนาม คำกริยา คำกริยาวิเศษณ์ คำคุณศัพท์ และคำบุรพบท ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ที่ไม่เน้นรูปแบบ (form) แต่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่ของภาษาที่สื่อสารได้รู้เรื่องและชัดเจนว่า “เมื่อไหร่ (when) และ อย่างไร (how)” ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อช่วยสร้างทักษะการสื่อสารได้หลากหลาย เชื่อมองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสาร ด้านภาษา ด้วยความรู้ด้านคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ไวยากรณ์ ตลอดจน การสะกด และการออกเสียงคำ ตามแผนการเรียนรู้ในรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพสำหรับครูกศน. ซึ่งเน้นการทำกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ ให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริงตามความต้องการของผู้เรียนด้วยเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ 2 ชุด ดังนี้:

ชุดการเรียนรู้ที่ 1: English in Daily life for Non-Formal Teachers ประกอบด้วย 8 หน่วยการเรียนรู้ คือ Unit 1) Greetings and Farewells, Unit 2) Introducing yourself and others, Unit 3) Requesting and Asking, Unit 4) Asking for help, Unit 5) Offering Help, Unit 6) Apologise and Accept apologies (forgive someone), Unit 7) Asking Opinion & Giving Opinions, Unit 8) Agreeing and Disagreeing.

ชุดการเรียนรู้ที่ 2: Learning Occupations with Sights and Sounds ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ คือ Unit 1) English for Traveling & Hotel, Unit 2) English for Taxi's Conversations, Unit 3)

English for Farm life, Unit 4) English for Trading, Unit 5) English for Beauty salon, Unit 6) English for Massaging.

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ครูกศน. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.07 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 45.30 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 85.53 ไม่เคยเข้าฝึกอบรมภาษาอังกฤษในปี 2561 ร้อยละ 76.42 รับผิดชอบในการสอนภาษาอังกฤษร้อยละ 36.40

2. ผลการศึกษาสภาพความรู้ความสามารถ ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ พบว่า ครู กศน.มีความรู้ ความสามารถ ทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =2.75) มีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.54) และคิดว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน.มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.57) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน. ในภาพรวมระดับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน.อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.57) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรูปแบบการฝึกทักษะการสื่อสารภาษา อังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย การฝึกทักษะการพูด ($\bar{X}$ =3.59) การฝึกทักษะการอ่าน ($\bar{X}$ =3.57) การฝึกทักษะการฟัง ($\bar{X}$ =3.57) และการฝึกทักษะการเขียน ($\bar{X}$ =3.49) ตามลำดับ ด้านรูปแบบการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.56) ประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ($\bar{X}$ =3.61) การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ =3.60) การเข้ารับการอบรม และฝึกปฏิบัติทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษนอกสถานที่($\bar{X}$ =3.55) การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น คำขาย เกษตร รถรับจ้าง ห้องเที่ยวและโรงแรม เสริมสวย และ นวดแผนไทย ($\bar{X}$ =3.54) ระดับปานกลางประกอบด้วยความมั่นใจด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ =3.48) ตามลำดับ ด้านแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย การศึกษาอบรม ($\bar{X}$ =3.61) ระดับปานกลาง ประกอบด้วย การฝึกปฏิบัติ ($\bar{X}$ =3.49) จากสื่อ On line รูปแบบต่างๆ ($\bar{X}$ =3.49) การเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X}$ =3.48) กิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{X}$ =3.47) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม ($\bar{X}$ =3.47) และจากการลงพื้นที่ ($\bar{X}$ =3.47) ตามลำดับ ด้านระยะเวลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.50) ระยะเวลาที่เหมาะสม คือ การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นระยะๆ ทำให้ได้เรียนรู้ ($\bar{X}$ =3.51) ระดับปานกลาง คือ การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ =3.48) ตามลำดับ ด้านรูปแบบกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.55) รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม บรรยายภาคการจัดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ($\bar{X}$ =3.59) รองลงมาคือ จัดกิจกรรม English boot camp ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ =3.56) จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ การพูดคุยโต้ตอบ การอ่าน-เขียน บทสนทนา ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้มากขึ้น ($\bar{X}$ =3.53) และ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) อย่างมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาอาชีพได้ ($\bar{X}$ =3.51) ตามลำดับ ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เหมาะสม ระดับมาก คือ สื่อออนไลน์ประกอบการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.60$) รองลงมา คือ สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.58$) ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาข้อมูลปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูคน. พบว่า ในภาพรวมปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูคน.อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.16$) ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีปัญหาประกอบด้วย การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills) ($\bar{X}=2.18$) รองลงมาคือ การใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary and Grammar) ($\bar{X}=2.17$) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X}=2.16$) การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=2.16$) การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking skills) ($\bar{X}=2.16$) การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing skills) ($\bar{X}=2.16$) โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=2.15$) ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=2.13$) และ การใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading skills) ($\bar{X}=2.11$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยและพัฒนา เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. ด้วยการสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ 2 ชุด ที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษใน 6 สาขาอาชีพ ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และคัดสรรเนื้อหาการเรียนรู้จากข้อมูลและชุดการเรียนการสอนจากสื่อออนไลน์ (Youtube) ตามความเหมาะสม เพื่อสร้างความสนุกสนาน และสามารถพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษให้ครูคน.นำไปใช้ได้จริง ผลการวิจัยข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม และการสนทนาในเบื้องต้น พบว่า ครูคน.มีสภาพความรู้ ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นทั้ง 2 ชุด 14 หน่วยการเรียนรู้ แบบ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู วิชาชีพ” ใน 6 อาชีพจึงมีความเหมาะสม เมื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.ทั้ง 2 ชุด พบว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. มีค่าประสิทธิภาพ $E1/ E2 = 70.40 / 70.93$ ครูคน.มีคะแนนเฉลี่ยความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษารวบรวมข้อมูลทั่วไป ด้านสภาพความรู้ความสามารถ และความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. พบว่าการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพที่ถูกต้องคือ การจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากการฝึกฝนด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้เป็นไปตามลำดับของทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างเป็นธรรมชาติเช่นเดียวกับการเรียนรู้ภาษาแม่ (Mother tongue language) นั่นเอง

หลังจากการทดลองรูปแบบทั้ง 2 ครั้งพบว่า ทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษของครูคน.ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเบื้องต้น (Basic Language User-A1,A2) เมื่อเทียบตามเกณฑ์มาตรฐานวัดระดับความสามารถทั่วไปของ CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) เท่ากับระดับA1 คือ

ครูทุกคนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในขอบเขตของความต้องการส่วนตัวและภาษาที่ใช้เป็นลักษณะของภาษาที่ท่องจำมาจากที่เรียน หรือภาษาที่เดาการใช้ ที่ได้จากสถานการณ์ที่อยู่ต่อหน้าผู้พูด และ ระดับ A2 คือ ครูทุกคนมีระดับความสามารถทางภาษาที่สามารถสื่อสารได้ในสถานการณ์ปกติธรรมดาทั่วไปในชีวิตประจำวัน หรือเป็นการสนทนาในหัวข้อที่ตนเองคุ้นเคย (เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ พัฒนา: ทักษะการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน ตามกรอบ CEFR สำหรับครูประถมศึกษา, ลำดับที่ 6/2557: 44) แม้ว่าครูทุกคนส่วนใหญ่จะตอบคำถามเรื่องความรู้ความสามารถด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.84$, S.D. = 0.70) ก็ตาม การเรียนการสอนจึงต้องใช้เวลามากในช่วงเริ่มต้น เพื่อสร้างความคุ้นเคยแต่ครูทุกคน ที่เข้ารับการอบรมก็สนใจ กระตือรือร้น และสนุกในการฝึกฝนตนเองตามบทเรียนในรูปแบบ ทำให้การเรียนการสอนผ่านไปได้อย่างรวดเร็วและสนุกมากขึ้นในช่วงปลาย แม้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่มีในคู่มือตามรูปแบบทั้งหมด แต่ครูทุกคน ก็มีความมุ่งมั่น และต้องการฝึกการฟังและการพูดออกเสียงให้ได้ถูกต้องอย่างเจ้าของภาษาตามที่ได้เรียนผ่านเรื่องราวในวิดีโอด้วยเวลาที่จำกัด ครูทุกคนที่เข้าร่วมการทดลองทุกคนก็ยังคงมีความต้องการจะเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอีก เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ตามรูปแบบ “เรียนสบาย ได้พินิจ รู้อาชีพ” ไม่ทำให้ครูมีความวิตกกังวลในเรื่องไวยากรณ์ ครูทุกคนรู้สึกผ่อนคลาย และสนุกกับการฟัง การฝึกพูดออกเสียงตามเจ้าของภาษาในเนื้อหาและเรื่องราวตามคู่มือที่คัดสรรในวิดีโอ ทำให้ครูทุกคนได้มีโอกาสทบทวนคำศัพท์เพื่อร่วมกิจกรรมสนทนาได้ตอบตามบทเรียนที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และเรื่องราวด้านอาชีพอย่างตั้งใจ สอดคล้องกับทฤษฎีข้อมูลทางภาษาของ Krashen (2009: 61) ที่ว่า ความพร้อมสร้างขึ้นได้ด้วยความเข้าใจจากการฟัง และการอ่าน ความสามารถในการพูดจะเกิดขึ้นเองเมื่อผู้เรียนได้รับข้อมูลทางภาษาอย่างพอเพียงและมีความพร้อม เป็นไปตามสมมติฐานเรื่องตัวสกัดกั้นด้านเจตคติ (The Affective Filter Hypothesis) ของ Krashen ที่เชื่อว่าการที่ผู้เรียนมีความกังวลน้อยที่สุดจะเป็นสถานการณ์การเรียนภาษาที่ดีที่สุด และแนวคิดในการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ของ Knowles (1980) ที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัด การเรียนรู้ต้องช่วยให้เกิดการขึ้นนำตนเอง ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ได้ตามสถานการณ์ และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มและชุมชนอย่างมีความสุข (Malcolm Knowles, Elwood Holton, Richard Swanson, 2005: 37) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูทุกคน ด้วยรูปแบบที่คัดสรรเนื้อหาจากสื่อการสอนออนไลน์ นอกจากช่วยให้ครูทุกคนและผู้เรียนของทุกคน ได้สนุกกับเรื่องราวในวิดีโอ ฝึกตนเองให้คุ้นเคยกับสำเนียง และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาตามต้องการแล้ว ยังเป็นการเปิดช่องทางการเรียนรู้ศาสตร์สาขาอื่นๆ ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีพกพาข้างกายได้ทุกเมื่อตามความต้องการ สอดคล้องกับ ศศิภา ทิพย์ประภา (Thipprapha, 2014: 39) ที่ว่า การเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ จะส่งเสริมให้ผู้เข้าเรียนได้แสดงบทบาทสำคัญในชั้นเรียน ซึ่งทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและตื่นตัวมากขึ้น นอกจากนั้น ผู้สอนในฐานะผู้นำการเรียนรู้ (Teachers as learning leaders) และในฐานะผู้กำหนดทิศทางของการ เรียนรู้จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งการนำเทคโนโลยีมัลติมีเดีย (Multimedia) มาใช้งาน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สอนสามารถทบทวนเนื้อหาการสอนให้เหมาะสมและบ่อยครั้ง เป็นการนำตนเองไปสู่การพัฒนาทักษะ และทัศนคติในการคิด การแก้ปัญหา ความสร้างสรรค์

ทักษะการสื่อสาร และค่านิยมทางเทคโนโลยี ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างแรงจูงใจและความสามารถในการใช้ความรู้อย่างทันสมัย ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเป็นทั้งผู้สอน และผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่พร้อมเผชิญกับอนาคตด้วยความรู้สึที่ดีต่อการส่งเสริมคนในชุมชนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ ทักษะ และความรู้ ในทุกช่วงวัยอย่างเสมอภาค และไร้ข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่

2. ผลการศึกษาการทดลองรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. พบว่า หลังเข้าร่วมการทดลองครูคน. มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 10.64, SD = 1.75) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.58) โดยมีความพึงพอใจสูงสุดในด้าน บรรยากาศ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าตอบคำถาม ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.65) มีเนื้อหาและกิจกรรม การเรียนการสอนสอดคล้องกับวิถีชีวิต และเนื้อหาการเรียนรู้มีความทันสมัย ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.48)

ด้านประโยชน์ การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษด้านอาชีพดีขึ้น ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.50) ผลการศึกษพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ รูปแบบการฝึกอบรม ด้านระยะเวลา และ ด้านรูปแบบกิจกรรม ตาม ลำดับ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการสื่อสารด้านภาษาที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน เมื่อเทคโนโลยีพัฒนามากขึ้น ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้เรียนทุกระดับก็เติบโตไปพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ครูคน. ทุกคน ตระหนักดีถึงความจำเป็นที่ต้องพัฒนาตนเองเพื่อที่จะก้าวให้ทันกับความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนคน. การสร้างศักยภาพด้านการสื่อสารทักษะภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนแบบทันสมัยด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ และระบบเสียง และภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Mohammad et al. (2019) & Alamri (2018) ที่ใช้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อพัฒนากระบวนการสอนทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อบทบาท และธรรมชาติของห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered) ผู้เรียนให้ความสนใจต่อการสร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น เพราะได้เรียนรู้ภาษาผ่านการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนด้วยกัน (Learner-Learner interaction) ผลสมการอ่านกับการฝึกสนทนา การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรมสถานการณ์จำลองในชีวิตประจำวัน และสถานการณ์จำลองใน 6 สาขาอาชีพ

การใช้กิจกรรมที่หลากหลายช่วยสร้างความสัมพันธ์ และความรู้สึกยอมรับซึ่งกันและกันทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ตนไม่รู้ ซึ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม (Maslow, Rogers and Knowles) ที่ว่า “มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ดี หากอยู่ในสภาพที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ บรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย

และเอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี” ในขณะเดียวกัน “ผู้สอนก็ต้องช่วยสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น การให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเองตามสภาพจริง”(Yahakorn, 2016:10-13) ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. ที่ประกอบด้วยคู่มือการเรียนรู้ ลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ” ที่คัดสรรจากสื่อการสอนออนไลน์ จึงเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครูคน. ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เพิ่มทางเลือกด้านอาชีพ และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนคน. เพราะสามารถสร้างความพึงพอใจ (Satisfaction) และ การเปลี่ยนแปลง (Change) ที่ดีให้กับครูคน. ที่เป็นกลุ่มทดลองใน 3 ด้าน คือ ทศคติ (Attitude) ทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) เพื่อการพัฒนา ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูผู้เรียนของคน.ต่อไป

การศึกษาวิจัยยังพบว่า นโยบายพัฒนาภาษาอังกฤษของครูตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงาน กศน.มีความจำเป็นอย่างยิ่ง การจัดฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพให้กับครูคน. อย่างต่อเนื่องตามขอบเขตเนื้อหาการเรียนรู้เรื่องอาชีพด้าน การท่องเที่ยวและโรงแรม เกษตร ค้าขาย รถรับจ้าง เสริมสวย และ นวดแผนไทย ด้วยการเรียนการสอนภาษาอังกฤษออนไลน์ สามารถจัดทำตามความเหมาะสมของอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนของครูคน. จากการเรียนรู้ออนไลน์ด้วยตัวเอง สามารถช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูคน.ให้ก้าวหน้าขึ้นได้ ช่วยลดปัญหาการจ้างครูผู้สอนภาษาอังกฤษจากภายนอกที่สร้างปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการฝึกอบรม ให้กับครูและผู้เรียนคน.ได้ดี แก้ปัญหาภาระงานที่หลากหลายที่จะทำให้ครูคน.ไม่สามารถจัดเวลาเพื่อเข้ารับการอบรม ได้ทุกครั้ง ผสมกับสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ในปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาอังกฤษออนไลน์จะช่วยลดปัญหาการจัดการเรื่องเวลา และงบประมาณได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะงานวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าครูคน.ส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับเบื้องต้น แต่ครูคน.ก็มีความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองเมื่อมีโอกาส ครูคน.มีบุคลิกที่จริงจังและรับผิดชอบต่อภาระงานในหน้าที่ การสร้างแรงจูงใจให้ครูคน. มีความก้าวหน้าและโอกาสเติบโตในอาชีพ การ พิจารณาคำตอบแทนตามความรู้ความสามารถจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูพยายามพัฒนาตนเอง การประชาสัมพันธ์ข่าวสารการฝึกอบรมตามนโยบายของสำนักงาน กศน. ควรมีการสื่อสารอย่างกว้างขวางเพราะภาระ งานที่หลากหลายทำให้ครูคน.พลาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ควรจัดตามประสบการณ์ ความถนัดและความต้องการของครูคน.ในแต่ละพื้นที่ ประสานการจัดการเรียนรู้กับหน่วยงานที่มีความสามารถ ครูเจ้าของภาษา หรือผู้ที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมเฉพาะทางที่เกี่ยวกับการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เพื่อให้ความรู้กับบุคลากรคน.ทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดให้ครูคน.ได้ศึกษาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพจากคู่มือการเรียนรู้ลักษณะ “เรียนสบาย ได้พึ้นฟู รู้อาชีพ” ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากสื่อการสอนออนไลน์ก่อนเข้ารับการอบรม ในแต่ละครั้งเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ จะช่วยประหยัดงบประมาณ และลดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการจัดฝึกอบรม ทำให้การจัดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังลดความเหลื่อมล้ำเรื่อง การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาทั้งของครูคน. และผู้เรียนคน.ได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 ครูคน. สามารถเลือกเนื้อหาการเรียนรู้ในสื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยคัดสรรมาจากเว็บไซต์ Youtube เพื่อการศึกษา เพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. ในบทเรียนทั้ง 2 ชุด ที่มีเนื้อหาการเรียนรู้ 14 เรื่องตามความเหมาะสมของโอกาส การฝึกฝนเรียนรู้ควรมีความต่อเนื่อง เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับการฟัง การพูดออกเสียงตามได้อย่างถูกต้องชัดเจนจากเจ้าของภาษา ตามที่ปรากฏอยู่ในคู่มือรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.

2.2 สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. มี ลักษณะ “เรียนสบาย ได้พึ้นฟู รู้อาชีพ (Easy Learning, gaining Experience and getting occupations)” เป็นบทเรียนที่ครูคน.สามารถนำลิ้งค์ (Links) ไปจัดเก็บรวบรวมเป็นไฟล์ข้อมูลในโทรศัพท์มือถือ (Smart phone) หรือ อุปกรณ์ติดต่อสื่อสารที่ใช้ในการพกพา เพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย สะดวกต่อการทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง (Self Repetition at anytime, anywhere) และแบ่งปัน (Share) ให้กับผู้ที่สนใจ อีกทั้งยังเป็นช่องทางนำไปสู่การค้นหาข้อมูลการเรียนรู้บนอินเทอร์เน็ต (Internet) ได้หลากหลายโดยใช้ links เป็นช่องทางในการเชื่อมโยง Webpage อื่นๆเพื่อทำความรู้จักและเรียนรู้เพิ่มเติมกับบุคคล กลุ่ม หรือสถาบัน ที่เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารทางภาษาสำหรับการเรียนรู้เพิ่มเติม เมื่อครูคน.มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษดีในระดับที่พัฒนาการสื่อสารได้อย่างเข้าใจทั้งในฐานะผู้รับสาร (Sender) และผู้ส่งสาร (Reciever)

2.3 ควรมีการจัดทำ Mobile Application for Education หรือจัดทำเป็น Homepage เรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.เพื่อขยายการให้บริการบทเรียนสื่อการสอน และ กลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อตอบสนองระดับความสามารถที่แตกต่างด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูคน.แต่ละกลุ่ม ผ่านมือถือไปยังครูคน.และผู้เรียนของคน.ทั่วประเทศ ให้ สามารถประยุกต์การใช้งานให้ง่าย และ สะดวกต่อการเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา

2.4 หน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้สนับสนุนควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครูคน.อย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมเป็นระยะๆ เช่น “สัปดาห์เจรจาทำภาษาอังกฤษ (Challenge Week for English ChitChat)” หรือ นิทรรศการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อความเป็นเลิศด้านอาชีพสำหรับครูและผู้เรียนคน.ในแต่ละสาขา (Excellence in English Skills’ Exhibition for Communications and Occupations) เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ครู และผู้เรียนเห็นความสำคัญของการฝึกฝนตนเอง ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

2.5 ผู้เรียนของกศน.ควรได้รับการส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษาตามคู่มือรูปแบบ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เพื่อฝึกการฟัง และเรียนรู้การออกเสียงที่ถูกต้องจากสื่อดิจิทัล ทำความเข้าใจเรื่องราวจากสื่อด้วยการดูและเคาในระยะแรก จนเกิดความคุ้นเคยกับสำเนียงท่าทาง และ วัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา ช่วยลดความประหม่าเขินอายเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษด้วยสำเนียงที่ถูกต้อง ส่งเสริมผู้เรียนของ กศน.ให้ผลิต สรรหาE-content และ Learning Applications ตามความสนใจ เพื่อขยายโอกาสการเรียนรู้ของผู้เรียนกศน.ให้กว้างไกล และมีความก้าวหน้ามากขึ้น ทั้งนี้ทั้งนั้น จะต้องไม่ละเว้นการทบทวนกิจกรรมทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน. ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนของครูกศน. ให้มีความพร้อมด้านทักษะภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 สามารถสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed-Learning) โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใกล้ตัว เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้อย่างประหยัด ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตามต้องการ

3.2 ควรส่งเสริมการวิจัยการเรียนรู้ออนไลน์ (Online Education) เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับยุคสมัย มีความหลากหลายตามลักษณะอาชีพของผู้เรียนกศน. ด้วยวิถีธรรมชาติคือเริ่มจากการฟัง พูด อ่าน และเขียนแบบ “เรียนสบาย ได้พินิจ รู้อาชีพ”(Easy Learning, gaining experiences and getting occupations.)

3.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพอื่นๆ เพื่อขยายผลให้กับครูกศน.และผู้เรียนกศน.ทั่วประเทศ จัดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษที่มีลักษณะครอบคลุมการใช้ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด

3.4 ควรมีการวิจัยและพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อ การสรรหาสื่อ จากช่องทางต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน. และผู้เรียนกศน. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายและปฏิบัติได้จริง

References

- Bojare, I. (2016). Autonomous Learning for English Acquisition in Blended e-Studies for Adults within the Context of Sustainable Development. Duagavpils University, Latvia. *Journal of Teacher Education for Sustainability* 18 (1) : 111-126.
- Brahmawong, C. (2013). Developmental Testing of Media and Instructional Package. *Silpakorn Education Research Journal*, 5(1) : 7-20. (in Thai)
- Deerajiset, P. (2014). The ASEAN Community 2015 and English Language Teaching in Thailand. Khon Kaen : Faculty of Humanities Social Sciences, University. [Online]. Retrieved April 14, 2018 from <https://pdfs.semanticscholar.org/>
- Education First.(2018). EF Survey Report Shows : Thailand is falling further behind in English Language. Retrieved March 24, 2020, from <https://techsauce.co/report/thailand-is-falling-further-behind-in-english-language-skills>.
- Harmer, J. (2015). *The Practice of English Language Teaching* (5th Ed.). Cambridge, Pearson.
- Hongsachet, N. (2010). Training Model for Primary School English Teachers in Chachoengsao Through the Integration of Postmodern Linguistic Conceptual Framework. Doctoral Dissertation, Rajabhat Rajanagarindra University, Chachoengsao, Thailand. (in Thai)
- Jareonsettasin, T. (2018). Thai English proficiency drops. Retrieved June 23, 2020, from <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/1570042/thai-english-proficiency-drops>.
- Jarrah, M.A.J., Yahya, Z. A., Rania, H. T., & Tamer, M. (2019). The Eclectic Approach as a Therapy for Teaching English as a Foreign Language to the Arab Students. *International Journal of Academic Research in Progressive Education & Development*. 8(1) : 100-113.
- Kakham, T. (2015). The Development of English Communication Skills in Tourism for Thonburi Area Community, Bangkok. Research Report, Ratchapat Thonburi University, Bangkok, Thailand. (in Thai)
- Kirkpatrick, A. (2010). Book Review: English as a Lingua Franca in ASEAN: A Multilingual Model. *The Asian Journal of Applied Linguistics*. 1(1) : 78-79.
- Knowles, M., Holton, E., Swanson, R. (2005). *The Adult Learner*. 6th Edition, Elsevier, Butterworth Heinemann. USA.
- Krashen, S.D. (2009). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. University of Southern California. Retrieved March 22, 2020, from http://www.sdkrashen.com/content/books/principles_and_practice.pdf

- Kriangsak, T. and Nitida, A., (2017). Using Communicative Language Teaching Activities to Enhance English Listening-Speaking Abilities and Grammatical Knowledge Among Under Graduate Students. *Journal of Education Naresuan University*. 19 (4) : 51-63. (in Thai)
- Maesincee, S., (2020). Future changer. Retrieved June 6, 2020, from https://web.facebook.com/drsuvitpage/posts/1908474129459308/?_rdc=1&_rdr
- Minister of Education, Office of the Education Council (2018). The Competency development Strategy for educational administrations B.E. 2558-2572. Bangkok : ONEC, Thailand. (in Thai)
- Nakanitanon, P. (2016). Development of a self-access learning package to communicative English listening and speaking skills of the people in Upper Northern Thailand. Research Report, Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai, Thailand. (in Thai)
- Phuthasongkran N., Piyakorn W., Kamolthip S. (2007). The For Language Potentials of Sectors Concerning with Organisation Sustainable Nature-Based Tourism Activities in Ko Chang Area, Ko Chang Sub-District, Trat Province. Research Report, Sripatum University, Bangkok, Thailand. (in Thai)
- Office of Non-Formal and Informal Education (2013) : Annual Report B.E. 2556. Bangkok : ONIE, Thailand. (in Thai)
- Pholphirul, P.(2015). Economic of Lifelong Learning Education. Research Report, NIDA, Bangkok, Thailand. (in Thai)
- Puripanyavanich, Mintra. (2018). Why has Score of Thai English Skills been poor for the last 8 years?. Retrieved January 10, 2019, from <https://www.bbc.com/thai/thailand-46093794>
- Ratana-ubol, Archanya. (2016). Psychology and Learning Methodology. (7th ed.). Nonthaburi : The Office of the University Press, Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Rawang, Wee. (2015). A Model of Code Switching English Approach for Thai Native Speakers to ASEAN. Nakhon Pathom :Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University. (in Thai)
- Schutz, R. (2007). Krashen & Terrell 1983. Stephen Krashen's Theory of Second Language Acquisition. Retrieved March 14, 2020, from <https://sites.google.com/site/rianrulanguages/vocabularies>

- Thanakong, K. and Adipattaranan, N. (2017). Using Communicative Language Teaching Activities to Enhance English Listening-Speaking Ability and Grammatical Knowledge Among Undergraduate Students. *Journal of Education Naresuan University*. 19(4) : 51-64. (in Thai)
- Thipprapha, S.(2016). A prototype study of the competency development of English speaking skills for communication via instructional program for small and micro community enterprises personnel- SMEs: a case study of Phranakhon Si Ayutthaya Destrict, Ayutthaya Province. Research Report, The Thailand Research Fund, Bangkok, Thailand. (in Thai)
- Vezne, R. (2016). The Effect of Informal Learning on Teachers' Professional Development : A Case Study. *IJONTA, International Journal on New Trends in Education and Their Implications*. 7(3) : 11-20.
- Yahakorn, S. (2016). *Psychology and Learning Methodology*. Nonthaburi : The Office of the University Press, Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)